

Bozók Ferenc beszélgetése Karafiáth Orsolyával a budapesti Centrál Kávéházban

– *Kedves Orsolya, kezdjük az alfa pontnál, a gyermekkoránál. Hogyan emlékszik a gyermekkor irodalmi élményeire? Gyermek- és kisdíák korában volt személyes kapcsolata a szépirodalommal? Milyen könyvélményei voltak?*

– Szerencsére sokat olvasó, a könyvekkel jó viszonyban lévő családból származom. Komoly könyvtára volt nagyapámnak és apámnak is. Kislányként természetesen a korosztályomnak megfelelő könyveket olvastam szívesen. Különösen hamar ráéreztem Weöres Sándor „úgynevezett gyerekverseinek” ritmikájára, játékos futamaira, hangulataira. Tamkó Sirató Károly is nagy kedvencem volt. Lényegében a gyermekként kedvelt verseket ma is szeretem, becsben tartom. Előfizetői voltunk a *Dörmögő Dömötör* című gyereklapnak, a friss lapszámot mindig elolvastam. Végigolvastuk a húgommal, aztán szétvagdosztuk ollóval, és saját újságot „szerkesztettünk”, átváriálva a szétollózott lapokat, képeket, szövegeket. A gyermeknek nem fontos annyira, hogy ki írja az adott szöveget. Nálam az irodalom befogadása és alkotása majdnem mindig szimultán volt. Mindegy, hogy ki írja a verset vagy prózát, így akár én is írhatom. Sokszor egy gyermek részletesen el tud mesélni egy általa olvasott regényt anélkül, hogy a szerző nevére emlékezne.

– *A Költők könyve című könyvben találtam Karafiáth Orsolyáról egy mini-életrajzt Harcos Bálint tollából. Egyebek közt azt is írja, hogy Karafiáth Orsolya izzig-vérig budapesti, leginkább budai költő.*

– A Kodály köröndön születtem, majd 7–12 éves koromig Halásztelken éltem. Huszonvalahány éves koromban lettem budai, akkor költöztem át Budára. Most fél éve megint Pestre költöztem, de amint alkalmam lesz, megyek vissza Budára.

– *Milyen a viszonya a lakókörnyezetéhez, Budapesthez? Hogyan él önben a hely, ahol él?*

– Szeretek Budapest gyógyfürdőit, szívesen járok a Szabó Ervin Könyvtárba, szeretek bizonyos kávéházakat, kerthelyiségeket. Szerettem feljárni a Normafához. A Margitszigetet is szeretem, de félek a kullancsoktól. Meg kell mondanom azonban, hogy nem szeretek Budapesten élni. Ennek közéleti okai vannak. Kevés helyre járok már, magamnak való lettem. Ha megtehetném, szívesebben élnék Berlinben vagy más német nagyvárosban. Szívesen lemennék Baliba vagy máshová. Csak már nem vagyok elég hippi ahhoz, hogy megtegyem. Olaszország déli része is vonzó számomra. Szeretek utazni, hosszabb időszakokra is. Tavaly Berlinben voltam, idén Padovában három hónapig, sőt, most tervezek három hónapot Padovában eltölteni.

– *Karafiáth Orsolya miniéletrajzában olvastam azt is, hogy egy fekete macskával él. Ez 2003-as adat.*

– Ugyanő van most is. Nyilván öreg, tizenéves macska már azóta. Rigónak hívják. Eleinte igen vad volt. Véletlenül került hozzám. Berlinben kiesett a negyedik emeletről. Utána sokáig nem tudott járni. Azóta szelíd, bújós, kedves cica.

– *A macskák egész életművében jelen vannak. A Café X verseiben is, és a Maffia klubban is ott van Cirmoska. A Házikedvenben is.*

– Ráadásul volt egy lemezem is, *Fekete macska* címmel. Rajongva szeretem az állatokat, különösen a macskákat. Macskámban rengeteg örömet és szépséget találok.

– *Köztudott, hogy Karafiáth Orsolya szerepjátékai között a „macskanő” is jelen volt.*

– A macskák szolid bajtársiassággal élnek mellettünk. Író embernek a macska jelenléte inspiráló és relaxáló egyszerre.

– *Baudelaire írja a Macskák című versében, hogy: „A lázas szeretők és a szigorú bölcsek ért éveik során egyaránt szeretik a macskákat, a ház puha díszzeit, melyek akárcsak ők, fázósak és otthon ülnek. A tudományok és a kék barátai, a homály rémeit keresik és a csöndet.”*

– Igen, talán szigorú bölcsek is vagyok, meg kéjenc is egyidejűleg. (Nevetünk.) A macskanő mellett mindig szerettem a váratlan, játékos ötleteket. Például barátunkat azzal tréfáltuk meg, hogy álruhában követtük.

– *Netán az állatok iránti együttérzés miatt lett vegetáriánus tizenkét éves korától? Vegetáriánus mindmáig?*

– Igen, eltalálta, valóban az állatok iránti szeretet miatt nem eszem húst, tehát vegetarizmusomnak nem egészségi vagy élettani oka van. Rájöttem, hogy képtelen vagyok megenni olyan valakit, aki nemrég még járt-kelt. Nem vagyok ugyanakkor szektás módon intoleráns vegetáriánus. Ha úgy adódik, vendégeimnek készítek is húskéteket, de magam nem fogyasztom. Nem vagyok egyetlen táplálkozási szokás apostola sem. Magánügynek tartom, hogy ki hogyan trükközik az élelmiszerekkel. Sőt, a hústilalom mellett öt éve már alkoholt sem iszom. Káros szenvedélyeim közül már csak a cigaretta és a kávé maradt.

– *Láttam egy videoklipet, amelyben Karafiáth Orsolya egészségtelen ételleket eszik.*

– Igen, ez a *Házikedvenc* című regényemhez készült. Czerovszky Heni énekel, én a kövér nő szerepét játszom. A megevett sütemények és egyebek egyébként alibi ételek voltak, szójából és egyebekből.

– *Karafiáth Orsolya sokoldalúságához tartozik, hogy volt egy punkegyüttese is, az Elektrik Bugi Kommandó. A zenéhez és énekhez szoros vonzalom fűzi...*

– Ez csak egy punk-fellángolás volt, ma már nem énekelek. Ezt a zenekart 2001-ben alapítottuk. Afféle hörgős punkos happening volt. Inkább viccnek szántuk, mint komoly produkciónak. Lóálarcban énekelünk felfestett lábszörrel, lovak-

ról és disznókról. Lócsókkal köszöntöttük egymást. Kábé hét dalunk volt csupán, ezeket variáltuk. Ha hosszabb műsort kellett adnunk, akkor ismételtünk. A Szigetre egyszer meghívtak minket, ott adtunk egy nagykoncertet. Sajnos, a legjobb hangú lány, a Judit annyira izgult, hogy berúgott koncertek előtt, és kettőnknek, akiknek kevésbé volt jó hangunk, kellett énekelnünk. Ezek a performanszok néhány évig tartottak, aztán meguntuk.

– *Azóta is vannak azonban egyéb, énekes-zenés fellépései...*

– Manapság inkább összeállok más énekesnőkkel. Volt Tóth Evelinnel közös munkám, mostanában pedig Takáts Eszterrel dolgozom együtt hosszabb ideje. A zene mindig fontos volt az életemben. Apám és nagyapám komolyzene-rajongó volt, magam is tanultam zenélni. Volt inspiráció, ebben nőttem föl. Mindig szerettem zeneközelben lenni. Akár úgy, hogy zeneszerzőkkel dolgozom, akár úgy, hogy dalszöveget adok zenészeknek. Tervezem, hogy ősszel Elvis Presley-dalokat énekelek. Nincs különösen jó énekhangom, de a hallásom elég jó, így „kihallom” azt is, ha hamisan énekelek.

– *Említette Elvis Presleyt. Köztudott, hogy vannak aktuális nagy kedvencei, akikre időnként intenzíven rá tud hangolódni. Karády Katalin vagy Koncz Zsuzsa, Tina Turner-korszaka is volt... Esetenként az ő alakjukat is magára ölti. Játék ez? Szerepjáték?*

– Igen. Tavaly csináltuk a Tina Turner-projektet, amikor engem maszkíroztak és fotóztak Tina Turnerként. Nem csupán jelmezes játék ez, hanem mindig van valami apropó, mondanivaló is. Tina Turner esetében a nők elleni erőszak volt exponálva. Jelenleg épp az Elvis-projekten dolgozom. A ruhák, fotók, szövegek remélhetőleg elkészülnek az őszi fesztiválra. Kedvenc Elvis koncertem az 1972-es Las Vegas-i fellépés, amikor már szétesett, elhízott és nevetgélt a koncerten. Ugyanakkor még csinálja a régi akrobatikus mozdulatait, és mintha még élvezné is, amit csinál. Nem nevezte magát drogosnak, de lényegében az volt. Nyugtatók és alkohol együtt. Az a különleges ebben a koncertben, hogy sikere csúcspontján van, de már úgymond „eladta lelkét az ördögnek”. Kötéltánc volt már ez, a zuhanás előtti pillanatban. Ezen dolgozom. Szövegeket írok és átírok Elvis-dalokat. Vagy eltérő éneklési móddal, de az ő dalait adom elő. Elvisből a dekadens, a hanyatló Elvis érdekel főként.

– *Karády Katalin számomra egy nagyon távoli világ üzenete...*

– Karády világában a fojtott érzések, a sötét hangulatok, a „valamit visz a víz” karcos lemezein valahogy átjön nekem valami vonzó üzenet. A korszak kelékei és díszletei vonzanak. Karády bálvány volt, de ha jobban szemügyre vesszük, még szépnek is nehezen lehet nevezni. Robosztus, brutális nő volt, kontra hanggal. Nem feltétlenül felelt meg a korszak ideáljainak, mégis volt valami meremgyarázhatatlan attraktivitása. Elegáns volt. A mai hollywood is azzal ope-

rál, hogy „örökké szeretni foglak”, de ma már kevésbé hiszünk neki. Akkor hihe-
tőbb volt, hogy a szenvedélyes szerelmesek vagy örökké szeretik egymást, vagy
belesétálnak a Dunába.

– *Na és a Koncz Zsuzsához való vonzódása?*

– Ő abban tér el az említettektől, hogy sosem személyesítettem meg. Zsuzsával
van munkakapcsolatom is, nagyon jó vele együtt dolgozni. Életszerű a kapcsolat,
így nem tudom annyira távolítani, ikonizálni. Ráadásul ő Elvisnél vagy Tina Tur-
nernél kevésbé is parodizálható. Hasonlóképp David Bowie bőrébe sem tudnék
bújni. Belőlük nem tudok egy jellemző vonást úgy felnagyítani, ami igazi kari-
katúra lehetne. Elvisnél és Tina Turnernél állandó jellemző például az idolszerű
statikus külsejük, öltözködésük, frizurájuk.

– *Gyakran él a paródia lehetőségével... Ön parodizálhatónak érzi önmagát?*

– Számos paródia készült rólam. Király Levente, Varró Dani, Rapai Ágnes és
mások készítették verseimről paródiákat. Első kötetem verseit könnyebb volt,
mert voltak jellemző, ismétlődő versmegszólalásaim. Sanzonosság, dallamosság,
versek angol címei stb. A JAK-osok csináltak pólókra nyomtatott karikatúrákat.
Az én fejemre valamilyen állatot ültettek. Maga a rajz nem túlcizellált, csupán egy
skicc, de elkapott belőlem valamit.

– *Találkozott már önt sértő paródiával?*

– A jó poénon akkor is tudok nevetni, ha rajtam csattan, de a kicsinyes és rossz-
indulatú gúnyolódásnak természetesen nem örülök.

– *Egy alkalommal azt írta, hogy ha az olvasók nem tudnák, hogy műveit
Karafiáth Orsolya írta, jobb lenne a fogadtatásuk...*

– Ebben egészen biztos vagyok. Bárki elkezdi tőlem bármit olvasni, van velem
kapcsolatban egy megelőző hozzáállása, prekoncepciója. Ez az előjel többnyire
negatív.

– *Ezt hogyan viseli, hogyan viszonyul ehhez a tapasztalathoz?*

– Természetesen érdekel, hogy ki mit gondol, mond, ír rólam, de ha személyes-
kedést vagy rosszindulatot tapasztalok, akkor levédem magam. Sem a személy,
sem a szövege nem létezik többé számomra.

– *Volt olyan recenzió vagy kritika, amelyről úgy érezte, hogy az igazán adekvát,
lényegét pontosan értő telitalálat?*

– Előfordult többször is, hogy ki tudtam mondani, egyik másik írásról, hogy
igen lényeglátó, de ezeket nem nagyon jegyeztem meg, hamar elfelejtem, nem
foglalkoztatnak hosszasan. Összességében a recenziók, kritikák inkább adekvát-
tak, mint nem. Vannak melléfogások, de gyakran el is találják a lényegét. Nem
érezem magam félreértett írónak.

– *Első kötetének címe: Lotte Lenya titkos éneke. A Noran Kiadónál jelent meg 1999-
ben. Mi volt a története, útja az első kötetnek? Hogyan emlékszik erre az első kötetre?*

– Legelső kis kötetem volt. Szerettem. Kábé 1995-től publikáltam folyóiratokban. Akkoriban volt egyfajta konjunktúra, keresték a fiatal tehetségeket. Varró Dani, Király Levente, Cserna és mások is ekkoriban kerültek a köztudatba. Többen voltunk egy társaságban a *Sárkányfű* nevű egyetemi lapnál az ELTE-n. Onnan indultunk, forrásoztunk valamiképp többen is. Gyakran kerestek minket, hívogattak tévébe, rádióba, felolvasó estekre. A Noran Kiadó úgy talált meg, hogy anyum munkatársnőjének a férje Kőrössi P. József volt, a Noran Kiadó vezetője. Az volt az első és utolsó puha borítós könyvem. Az a könyv még nem néz ki úgy, ahogy én csinálnám, de a borítót már én választhattam ki. Az első kötetnél még nem variálhat annyira az ember, később egyre inkább beleszólhat a könyvébe esztétikailag, külalakilag is. A könyvet Harcos Bálint szerkesztette. Több mint 250 versből választott ki 55-öt, ami bekerült a kötetbe.

– *Milyen érzésekkel tekint mai szemmel erre a debütáló kötetre?*

– Pár év távlatából azt mondom, hogy most már kigyomlálnék belőle kábé 8 verset, de a többit vállalom a mai napig. Segített az is, hogy válogatás szempontjából fegyelmezett vagyok, a gyengébben sikerült verseimet magam sem akartam kötetbe kényszeríteni. Komolyan vettem a szerkesztő és a kiadó tanácsait is. Azóta sem adok ki gyakran verseskötetet, megközelítőleg öt évente jelenik meg egy. Öt év kell ahhoz, hogy valamelyest változzak, formálódjak és korábbi tévedéseket esetleg belássak. Ötévenként megjelenik valami árnyalatváltozás, valami új szín, hang. Most több lesz, mint öt év. Készülök írni egy nagyobb szabású verses művet Észak-Koreáról, ami friss „turistaélmény” számomra. Ezt be akarom illeszteni a következő verseskötetbe. Eredetileg a *Bestiárium* címet szántam neki, de nem ez lesz a címe. Még nem tudom, mi lesz a címe, nagyon rossz címadó vagyok, a címadást rá szoktam bízni a szerkesztőre. A verseimnek, cikkeimnek is gyakran más adja a címét. A *Kicsi Lili* az egyetlen, amelynek én adtam a címét. Egy térképen fogunk elhelyezkedni. Ezt most nehéz elmondani és elképzelni, de a grafikus majd megoldja. Képzeltbeli helyek lesznek, de az egyik hely Észak-Korea lesz, de nem mint földrajzi hely, hanem mint szimbólum. Ezek nem utazási versek, hanem jelképek. (Diktatúra, semmi, hiány stb.)

– *Észak-Korea igen sajátos tapasztalat lehetett, egyfajta groteszk időutazás...*

– Talán turista még annyi időt nem töltött ott, mint mi. Nehezen, de megkaptuk a vízumot. Két hetet töltöttünk ott. Nem az én ötletem volt. Nem vágytam Észak-Koreába. De természetesen olvastam a híreket, és érdekelt a diktatúra természetrajza. Azt mondják, hogy a magyarországi vagy romániai ötvenes évek világából mutat valamit a mai Korea. Szerintem ezeknél is borzalmasabb. Főként, amit vidéken tapasztaltunk. Azok a helyek, ahová turistákat engednek, valamelyest kozmetikázottak, skanzenizáltak, hamis képet mutatnak. Minket azonban elvittek durvább helyekre is, ahol nem volt villany, meleg víz. Egy festőművész

barátom ötlete nyomán mentünk oda. Ő festményben, én költeményben készülök valamit alkotni a diktatúráról, a koreai élményekről. Ő konkrét tervvel ment, én csak kísértem. Őszre csinálók belőle egy estet helyi népviselettel, zenével. A Rákosi Mátyás kórházba nem tudtunk eljutni.

– *Harcos Bálint szerint vannak Karafiáth Orsolya verseiben visszatérő szavak. Felsorolt néhányat, csak emlékezetből mondom: hold, eső, üres szoba, füst, ősz, tél. Van ezek mögött tudatosság? Köztudott, hogy esős verse valóban több is van, és a természet élőlényei és elemei gyakori témák.*

– A természet alapvetően érdekel, nyilván ezért a sok természeti kép. Szeretem önmagamat is a természet részének tekinteni. Úgy érzem, egy vagyok a természet élőlényei közül. Nem vagyok híve annak az elrendezésnek, amely a természet élővilágát hierarchizálja. A hold az újabb írásaiban is gyakori, tudjuk, ez karakteresen női szimbólum. Eleinte öntudatlanul használtam ezeket a szavakat, szimbólumokat, de ma már sokkal tudatosabban építem bele őket az írásaimba. A *Bestiárium*ban tudatosabban és nagy súllyal szerepelnek állatok, a napszakok, a rét, a hegy, bizonyos fák.

– *Láttam egy televíziós interjút, melyet Szily Nóra készített önnel. Ebben említi, hogy volt időszak, amikor a botanika jobban érdekelt, mint az irodalom. Úgy emlékszem, fűrkészdarazsakról is volt szó.*

– Biológusnak készültem, de az állattan is mindig szenvedélyesen érdekelt. Hobbiszinten most is megmaradt ez az érdeklődés. Volt egy szerelmem, aki fűrkészdarazsakkal foglalkozott, és ez engem is befolyásolt. Fontos, hogy városban élek, mert éjszaka is tudok ételt rendelni, vagy lemegyek a közértbe, de igazi otthonom mégis a tengerpart és az erdő.

– *Második verseskötetének címe Café X. Az Ulpius Ház Kiadónál jelent meg. Ez szerencsés találkozásnak látszik, hisz ők igen sokat adnak könyveik menedzselésére.*

– Akkor szerencsés találkozásnak tűnt, de aztán nem véletlenül jöttem el tőlük. Jelenleg a Scolar Kiadó gondozza a könyveimet. A *Kicsi Lili* és a *Házikedvenc* már náluk jelent meg. Valóban, azokban az időkben felfutóban volt az Ulpius, például akkoriban adták ki a Nobel-díjasok műveit. Figyeltek a fiatalokra is, arra is, hogy ne csak a garantáltan sikeres könyveknek adjanak utat. A sikerkönyveikből befolyó profitból jutott kevésbé profitcentrikus szépirodalom kiadására is. Ezt a gyakorlatot azonban megszüntették. Ekkor elhagytam őket. Az első kötetem kiadóját, a Noran Kiadót mindeképp ott akartam hagyni, mert ügyetlenül terjesztették a könyveiket. Ennek ellenére az első kötetem két kiadást ért meg. Mindenképp nagyobb kiadóhoz akartam szerződni. A *Café X* mellett a *Cigánykártya* és a *Maffia klub* is az Ulpiusnál jelent meg. Valóban ügyesen menedzselték és terjesztették a könyveiket, de sajnos később már csak a tuti profitra mentek, és eltolódtak az arányok. Velük már nincs kapcsolat.

– *A Café X kötetben több versnek is angol címet ad. Miért?*

– Ezek dalszövegek címei a Pink Floydtól és másoktól. A vers születésének időszakában fülemben zsongó dalok szövegei. A vers szövege azonban nem hasonlít a dalra, tehát ezek nem parafrázisok, valamilyen kötődés azonban mégis van. Akkoriban sok angol dalt hallgattam. A *Cigánykártyá*ban viszont már inkább német címek vannak, mert akkoriban német dalok hatottak rám. Berlinben éltem fél évig, és belebolondultam az indie pop zenébe. Ebben az esetben olykor konkrét dalszövegek is hatottak, és beépültek a vers szövetébe. Olyan aktuális dalok címei azok, amelyek leginkább hatottak rám adott időszakban.

– *Gyakran szembesülök magam is azzal, hogy bizonyos dalszövegek milyen jók lennének akár versként olvasva is. Bereményi szövegei, azaz Cseh Tamás dalai olykor kimondottan szépirodalmi igényű versek, vagy szocio- novellák.*

– Én is szeretem egymásba úsztatni a dalszövegszerű, sanzonos megszólalást a versszöveggel. A határátlépés pillanata is izgalmas, hogy honnan csap át egy slágerszöveg a líra területére.

– *A Café X kötetét Filó Vera illusztrálta. Hogyan, milyen szempontok alapján keres könyveihez illusztrátort?*

– Több könyvemet Vera tervezte. A *Kicsi Lilit*, a *Cigánykártyát* is. Hűséges vagyok az illusztrátoromhoz és általában minden munkatársamhoz, aki beválik és kiszámítható, megbízható. Ilyen szempontból jó érzékkel tudok kiismerni embereket. Lapok, szerkesztők esetében is hűséges vagyok, szeretem az állandóságot. Nehezen létesítek kapcsolatot, bár felületes munkakapcsolataim sokakkal vannak. Korábban láttam a Vera képregényeit a *Magyar Narancs*ban, de nem tettszett a képi világuk. Véletlen úgy alakult, hogy elutaztunk együtt Stuttgartba, és összebarátkoztunk. Elkezdtem más szemmel nézni őt is és a munkáit is. Évekig együtt tudtunk rezdülni. Minden könyvem grafikai világa más, nem is sejthető, hogy ugyanaz az alkotó illusztrálta őket.

– *Említette, hogy szereti a megbízható embereket és hűséges típus. A televízióban szereplő, punkénekes és számos nyilvános fellépést vállaló Karafiáth Orsolyáról inkább azt gondolnánk, hogy társasági ember, és szereti a változatosságot.*

– Régebbi énemre lényegében igaz is volt ez, de mostanában sokkal inkább magamnak való lettem. Utazni azonban továbbra is szeretek. A művészetben szeretek újdonságokat felfedezni, határterületeket átlépni. Sőt, a művészet határain túl is. Egy alkalommal viccből fitneszköltőnek neveztem magam, de ezt megbántam, mert rám ragasztották ezt a címkét is. Viola Szandra például a testére ír. Számomra is gyakran kérdés, hogy hol a költői megszólalás vagy terület határa, vagy van-e.

– *Szereti a meghökkentést?*

– Bevallom, olykor meglepődöm azon, hogy performanszaimon, megnyilvánulásaimon meghökkennek, vagy polgárpukkasztónak tartják. Nekem ugyanis nem

ez a céloom. Egyszerűen ilyen ötleteim támadnak, és meglepő, ha valaki ezt meg-hökkentőnek találja, mert annyira belőlem jön, hogy engem nem hökkent meg. Sokan azt is exhibicionizmusnak tekintették, hogy korábbi alkoholproblémáimról vagy pszichés gondjaimról beszéltem, de ezt sem negatív szenzációnak szántam, egyszerűen csak nyíltan elmondtam, hogy mi van velem. Úgy tűnik, olykor nem érzem a kommunikációs határait. Sosem volt azzal gondom, hogy beszéljek magamról, akár a gondjaimról is. Egyébként öt éve nem iszom alkoholt, és jól érzem magam nélküle.

– *Tehát nem tartja exhibicionista, társasági embernek önmagát?*

– Nem tartom magamat jó ismerkedőnek, jó társalkodónak. Teljesen új közegben nyugtalanra válok. Régebben hagytam, hogy olyanok is a fejemre nőjenek, akiknek nem annyira vágytam a társaságára. Ma már tüskésebb lettem és szelektívebb a kapcsolatok terén. Ha valaki nem tetszik, akkor hess! Az energiavámpírokat és időgyilkosokat igyekszem elkerülni.

– *Ugyanakkor ritka ajándék, ha egy írónak, költőnek megadatik a médiaszereplés. Karafiáth Orsolyát gyakran látjuk a tévében, még főzős műsorokban is.*

– Mostanában már csak akkor csinállok ilyeneket, ha elfogy a pénzem. Tévés szerepléseket, színpadi performanszokat gátlástalanul meg tudok csinálni. Le tudok vezetni irodalmi estet is. Gyakran vállalom moderátor szerepet. Ügyesen szervezek programokat, és jó a kommunikációs készségem. A megjelenéssel sincs gond, tudok csinos ruhákban fellépni. Ám ha vége a fellépésnek vagy forgatásnak, nem maradok együtt a stábbal partizni. Ritkán barátkozom azokkal, akikkel dolgozom. Mostanában csak olyan fellépéseket vállalom el, aminek látom valami értelmét, vagy kedvem van hozzá. Vagy ha tényleg nagyon elfogy a pénzem. A főzős műsorban való szereplés tulajdonképpen egyfajta kompromisszum. A tiszteletdíjből utána elmentem egy nagyobb utazásra.

– *Akik felületesen ismerik önt, inkább gondolnák extrovertáltak, mint introvertáltak.*

– Igen, gyakran inkább ilyennek látszom, de ez csak szerep, amit elvárnak tőlem. Gyorsan beilleszkedem az elvárt szerepkörbe, ám alig várom, hogy utána mikor mehetek már haza. Szerepelni nem annyira szeretek, viszont azt tapasztalom magamon, hogy tudok. Mondhatjuk, hogy a szereplés is egyfajta szerep számomra. Úgy tűnik, van színészi tehetségem. Eszköztáram és ruhatáram is megvan. Sokféle különböző szerepet el tudok játszani, például a társasági vagy extrovertált ember szerepét is.

– *Kosztolányival kapcsolatban Esti Kornélt, Kálnoky kapcsán Homálynoky Szaniszlót irodalmi alakmásként tartjuk számon. A magyar irodalomban számos ilyen van. Karafiáth Orsolyánál a Nulltündér vagy a Macskanő mint szerep alakmások, vagy csupán hirtelen támadt ötletek?*

– Ötletek, szerepek. A *Nulltündér* csupán versbéli én. Nincsenek olyan alakmásaim, amelyekhez hűséges lennék. Az interneten művelek dolgokat különféle álneveken, de költői alakmást nem választottam magamnak. A Macskanő és társai csupán projekt-szerepek. A szerepeket mindig konkrét projekthez kötöm, melyben van irodalmi szöveg, zene, klip, fotósorozat. De ezek nem lépnek tovább az adott projekten. Új könyvemhez például külön ruhakollekció, fotók és dal is készült. Ezeket a szerepeket azonban sosem azonosítom saját magammal.

– *A sokféle szerep és játék között van egy állandó, statikus Karafiáth Orsolya? Vagy mindenki és minden vagyunk, akikkel és amikkel valaha találkoztunk?*

– Egészen pontosan nem tudom definiálni, hogy ez micsoda, mi a belső lényegem, személyiségem. Már azzal is gondom van, hogy mit is nevezünk személyiségnek. Az ember minden megnyilvánulása, választásai, szerepei, munkái, ez mind ő és lényegében kiadják, hogy ő milyen, hogy az értékrendjében mik állnak a fő helyen. Nem hiszek abban, hogy léteznek kristálytisza személyiségesszenciák. Kicsi gyermekkorunktól sokféle, nagyon különböző hatás ér minket, és ezek mind mi vagyunk. Ha elkezdenék lefejtetni rólunk a minket érő hatásokat, lehet, hogy úgy járnánk, mint a hagyma rétegeinek lefejtésével. Maradna végül a semmi.

– *Ráadásul ma már nem az vagyok, aki tegnap voltam. Állandóan, pillanatonként érnek olyan impulzusok, amelyek által változom, ha akarom, ha nem. A változás szükségszerű.*

– Szükségszerű is, ám én folyamatosan nyitott is vagyok a változásra. Engedem, hogy sok hatás érjen. Ezért utazom ilyen sokat. Olyan könyveket is olvasok, melyek nem feltétlenül tetszenek, de arra jók, hogy valamelyest formáljanak vagy vitatkozzak velük. Utóbb például Simona Popescu *Vedlések* című könyvében éppen erről a jelenségről ír. Folyamatosan levedlem a régit, és magamra növesztek valami újat. Ezzel nem értek maradéktalanul egyet. Én nem levedlem a régi impulzusokat, hanem beépítem egy egyre vastagodó bőrrétegbe. A hatásaink szerintem lefejthetetlenül rajtunk maradnak.

– *Önkéntelenül is Karinthy Frigyes Találkozás egy fiatalemberrel című novellája jut eszembe. A meglett és befutott író a Duna-parton találkozik kamaszkori önmagával, és kölcsönösen szemrehányásokat tesznek egymásnak. Ön szokott vitatkozni régi önmagával? Ha szembetalálkozna a tízesztendőös Karafiáth Orsolyával, el tudna vele beszélgetni?*

– Igen. Nagyon értelmes kislány voltam. Még versekről is tudnánk beszélgetni, hiszen verses formában adtam be a házi feladatot, és olvasgattam Tamkó Sirató Károly vagy Weöres verseit. *Csacskaságok* címmel meg is jelentek írásaim nyolc-évesen.

– *Beszéltünk az utazás szeretetéről, még az igen különleges Észak-Koreáról is. Az én életemben Róma a nagy szerelem. Rómába bármikor szívesen visszatérnék.*

Ezért is akadt meg a szemem a Café X című kötetben szereplő Legszebb nap című versén, mely szintén római utazás emlékét idézi.

– Róma az én életemben is nagy szerelem. Kábé négyszer egy hetet töltöttem Rómában. Nem lehet nem szeretni. Különleges a piaci nyüzsgés, mindennek más íze van, mint itthon. Örjítően közel van a tengerpart. Nagy csalódás volt, hogy a Romulus és Remus szobor milyen kicsi. Jelentősége miatt grandiózusnak képzeltem. A latinkönyvemben látott műemlékek miatt mindig sóvárogtam Rómába.

– *A már említett Legszebb nap című versben bakancsos NDK-s turistalányként emlékszik önmagára.*

– Először hátizsákos turistaként jutottunk el oda a barátnőmmel, autóstoppal. Azóta visszamentem kétszer is, konszolidáltabb utazási viszonyok közt. Felolvasóestem is volt és közös munkám római művészekkel. Rómát nem lehet megunni. Azonban Olaszországot úgy összességében véve is szeretem.

– *Utazóként mely országokat, tájakat szeret még Rómán kívül?*

– Világutazó annyira nem vagyok, Európában azonban már megnéztem mindazt, ami nagyon vonz. Németországból Drezda és Törökország még nagy élmény volt. Utazni jó baráttal vagy valamilyen munka kapcsán szoktam. Padova, Berlin és Basel azok a városok, amelyekhez a leghűségesebb vagyok, többször visszajárok. Mint említettem, épp Padovába készülök három hónapra.

– *A Café X-ben gyakori az eső motívum...Diamond rain, az Elmosott út és sorolhatnám.*

– Rajongok az esőért. Voltak már szép elázásaim, de inkább mint motívumot szeretem. Most jut eszembe, hogy új könyvembe még nem is tettem esőt.

– *Már érintőlegesen beszélgettünk a projektekhez készített ruhakollekcióiról. Olvastam valahol, hogy anyukád és te magad is szerettek egyedi ruhákat tervezni és kivitelezni. Saját magad divattervezője vagy?*

Voltak ilyen kísérleteim, de ma már szakemberre bízom a kivitelezést. Ugyanakkor nem engedem magam kívülről, mások által stylist-olni. Mindig van vízióm és elmondom a kivitelezőnek, hogy mik az elképzeléseim. Ő a szakember, az anyagot és a technikát ő szabja az elképzeléseimhez.

– *Van olyan tervező, akihez hűségesebb?*

– Több tervezővel is dolgozom, de Szilas Ritával már régi a kapcsolat. Ő csinálta nekem például a zongoraruhát, a madárkalitkát, a sáskát és még sorolhatnám. Ő is a természet megszállottja.

– *A hétköznapi öltözködésben is szereti a meglepőt, az egyedit?*

– Ezek a fellépőruháim. Nem tartoznak a köznapi ruhatáramhoz. Régebben utcán is extrémebben öltöztem, ma már ebbe belefáradtam.

– *Erről jut eszembe a Café X-kötet egyik verse, a Vágy Érintése Ruhagyár legfrissebb kollekciója című vers, amelyből kiderül, hogy az öltözködés több, mint hobby.*

– A Vágy Érintése Ruhagyár igazából a Vörös Október Ruhagyárnak parodisztikus parafrázisa akar lenni. A ruházat önkifejezési lehetőség is, természetesen. Szoktam divatbemutatókat is vezetni, és régebben sokat fotóztam. Németh Anikó tervezővel is sokat dolgoztam együtt. Ő ritkán dolgozik igazi modellekkel, inkább kreatív nőkkel szeret együttműködni, ötletelni. Vannak szerencsés együttállások, amikor egy tervező ruhái és egy író művei találkozni tudnak.

– *Látta Az ördög pradát visel című filmet?*

– Igen, de az nem az én világom. A divat kőkemény profi világa ebben a formában természetesen nem érdekel, noha dolgozom női magazinoknak. Inkább azok a tervezők érdekelnek, akik nem a legújabb trendek fősodra alapján tájékozódnak, hanem egyediek és kreatívak, ha úgy tetszik, bátrak, egyedi stílusra törekvő kisműhelyek elkötelezettjei. Számomra a divat nem szakma, hanem játék és élmény.

– *Számos olyan alkotó van a magyar- és a világirodalomban, aki költőként kezdte, de regényíróként végzi. Ha a költőnőket említem, Szabó Magda, Iancu Laura, Tóth Krisztina, Rakovszky Zsuzsa is eszembe juthat, de Karafiáth Orsolya is egyre gyakrabban ír prózát. Olyanokat soroltam, akik verskötetettel kezdtek, és noha később is írtak verseket, mégis arányaiban a próza felé tolódtak el. Karafiáth Orsolyánál is így van ez?*

– Én egyelőre ilyen eltolódást nem érzékelek magamon. Párhuzamosan írok prózát és verset is. Mindig is írtam prózát és verset párhuzamosan még akkor is, ha történetesen előbb jelent meg verskötetem, mint prózakötetem. Igaz, két verskötetet követett egy próza, a *Maffia klub*. Novellákat például folyamatosan írtam. Ugyanakkor a *Kicsi Lili* az első olyan regényem, amely már nem afféle novellamontázs, hanem eleve regénynek íródott. Előre megvolt bennem a *Kicsi Lili* forgatókönyve. Leírtam a vázlatot, és aztán kitöltöttem. Versek esetében is ugyanezzel a szerkesztési szigorúsággal dolgozom. Pillanatnyilag nem tudom elképzelni, hogy a versírás lemaradjon rólam.

– *A Cigánykártya és egyéb versek kapcsán is eszembe jut okkult, ezoterikus érdeklődése, szellemek, jóslás és a többi, amelyek esetén az a gyanúm, hogy ezek is csupán szerepjátékok, és nem spirituális érdeklődésből fakadnak.*

– A tarot kártya, a tenyérjóslás, a kristálygömbök és a cigánykártya, az összes handabanda és hókuszpókusz is érdekel, de természetesen úgy, mint izgalmas játék. Meg is ijedtem, amikor valami ténylegesen történt ezek kapcsán. Ugyanakkor nem hiszek a természetfeletti dolgokban.

– *A Cigánykártya című verseskötet sajátosságairól, kártyaszerű koncepciójáról mit érdemes tudni az olvasóknak?*

– Megvolt számos vers, és Lady Lorelei jóskönyvét olvasgattam épp. Ez a párhuzam adta az inspirációt. Aztán elkezdtem olvasgatni a kártyajóslás hagyományairól is. A már említett Filó Verával kialakítottuk a saját kártyalapokat, és ösz-

szehangoltuk a versekkel. Az ezoterikus érdeklődésű emberek aztán csalódnak ebben a kötetben, mivel végsősoron ez verseskötet, nem találják meg benne azt, amit kerestek.

– *Újságokba is ír cikkeket. Múltkor beleakadtam a Metropol újságban egy irodalomtól igen távol álló cikkébe és a Magyar Narancsban és Nők Lapjában is vannak irodalomtól távoli cikkei.*

– Természetesen attól, hogy író vagyok, más dolgok is foglalkoztatnak, nem csak a „vegytiszta” irodalom. Írtam már a vébéről is, a divatról, a hipochondriáról, az étkezési szokásokról stb. Újságcikkeimet természetesen nem tekintem az irodalmi munkásságom részének. Úgy vélem, a stílusérzésem helyén van. Egészen pontosan érzem, melyik újságba vagy magazinba milyenfajta megszólalásra és témára van szükség. Az újságcikkeket konkrét célközönségnek írom, a témát és a stílust hozzájuk, az ő igényeikhez szabom. Ha ezt nem venném figyelembe, nem sokáig maradhatnék az adott újságnál.

– *Elnézést kérek, amiért épp a beszélgetésünk végére kerül a legnehezebb kérdés. Hogyan születik a Karafiáth Orsolya-vers?*

– Állandóan, folyamatosan jegyzetelek. Ha hallok vagy látok valamit, ami felkelti az érdeklődésemet, azonnal leírom. Legutóbbi versem inspirációja például az volt, hogy jöttem a hetes buszon, és valaki odakiabált a másiknak, hogy: „Hülyegyerek, megegyelek?” Erre már meg is volt a fejemben a versindító szöveg: „Megettem egy hülye gyereket, hülye lettem.” Ebből lett egy vers. Különösképp az indító szövegtöredék alapján már szinte tudom, hogy miről fog szólni a vers, és milyen hosszú lesz. Hajnalban megírom a verset, aztán másnap délelőtt még átolvasom, csiszolgotom. Aztán átküldöm a húgomnak. Ő a primér olvasóm. Ha ő kifogásol benne valamit, vagy nem ért valamit, azt mindig fontolóra veszem, sokat adok a véleményére. Ha ő megérti a versem üzenetét, akkor megnyugszom. Mi írók, rengeteg irodalmi szöveggel találkozunk, és tele vagyunk rejtett szimbólumokkal, valahogy kódfejtőként írunk és olvasunk szövegeket. A legtöbb olvasó azonban nem így olvas. A szöveg primér tartalmát figyeli, a szekundért nem érti. A húgom ugyan nem író, de kiváló antennái vannak az irodalmi szövegek tartalmi és minőségi megítéléséhez. Elolvasunk valamit közösen, és neki sokkal korábban átjön a szöveg üzenete, mint nekem. Versszerkezeti szempontból szeretem a jambikus formákat, a keresztrímeket és a sanzonos dallamosságot.